

00054870010

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 41803213/869/127779

10/10/2017

Konu : Görüş Talebi

SAĞLIK BAKANLIĞINA
(Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)

İlgi : 24/08/2017 tarihli ve 54567092-045.02 sayılı yazı.

İlgi yazı ile denetimli serbestlik ve koşullu salıverilme süreci içinde bulunan hükümlülere, özel sağlık tesislerinde çalışma izni verilmesi konusunda tereddüte düşülmüş olduğu, bu itibarla Bakanlığınız uygulamalarına esas teşkil etmesi açısından Bakanlığımız görüşüne ihtiyaç duyulduğu anlaşılmıştır.

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "İş Arama İzni" başlıklı 96'ncı maddesinde;

"(1) Ceza infaz kurumlarında hükümlülük sürelerinin en az altı ayını kesintisiz geçirmiş ve koşullu salıverilmelerine bir ay kalmış hükümlülere olağan yaşantılarına döndüklerinde uyum sorunu ile karşılaşmamaları ve iş bulma olanakları sağlanmak üzere kurum en üst amirinin önerisi ve Cumhuriyet Başsavcılığının onayı ile çalışma günleri içinde sekiz saate kadar izin verilebilir."

Aynı Kanun'un "Denetimli Serbestlik Tedbiri Uygulanarak Cezanın İnfazı" başlıklı 105/A maddesinde;

"(1) Hükümlülerin dış dünyaya uyumlarını sağlamak, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini ve güçlendirmelerini temin etmek amacıyla;

a) Açık ceza infaz kurumunda cezasının son altı ayını kesintisiz olarak geçiren,

b) Çocuk eğitimevinde toplam cezasının beşte birini tamamlayan, koşullu salıverilmesine bir yıl veya daha az süre kalan iyi hâlli hükümlülerin talebi hâlinde, cezalarının koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmının denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle infazına, ceza infaz kurumu idaresince hükümlü hakkında hazırlanan değerlendirme raporu dikkate alınarak, infaz hâkimi tarafından karar verilebilir.

(2) Açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartları oluşmasına karşın, iradesi dışındaki bir nedenle açık ceza infaz kurumuna ayrılamayan veya bu nedenle kapalı ceza infaz kurumuna geri gönderilen iyi hâlli hükümlüler, açık ceza infaz kurumuna ayrılma şartlarının oluşmasından itibaren en az altı aylık sürenin geçmiş olması durumunda, diğer şartları da taşımaları hâlinde, birinci fıkrada düzenlenen infaz usulünden yararlanabilirler.

(3) Yukarıdaki fıkralarda düzenlenen infaz usulünden;

a) Sıfır-altı yaş grubunda çocuğu bulunan ve koşullu salıverilmesine iki yıl veya daha az süre kalan kadın hükümlüler,

b) Maruz kaldıkları ağır bir hastalık, engellilik veya kocama nedeniyle hayatlarını yalnız idame ettiremeyen ve koşullu salıverilmesine üç yıl veya daha az süre kalan hükümlüler, diğer şartları da taşımaları hâlinde yararlanabilirler. Ağır hastalık, engellilik veya kocama hâli, Adli Tıp Kurumundan alınan veya Adalet Bakanlığınca belirlenen tam

Sağ. Hiz.
17 Ekim 2017

Konya Yolu No: 70 Beşevler 06330 ANKARA

Telefon: (0 312) 204 16 58 Faks: (0 312) 223 97 44

Ayrıntılı bilgi için İrtibat: Merve ÇAKIROĞLU- İnfaz ve İyileştirme Şube Müdürlüğü

e-posta: ds.ism@adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.cte.adalet.gov.tr

teşekküllü hastanelerin sağlık kurullarınca düzenlenip Adli Tıp Kurumunca onaylanan bir raporla belgelendirilmelidir.

(4) (Değişik: 18/6/2014-6545/80 md.) Adli para cezasının ödenmemesi nedeniyle, cezası hapse çevrilen hükümlüler yukarıdaki fıkralardaki infaz usulünden yararlanamazlar.

(5) Denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezasının infazına karar verilen hükümlünün, koşullu salıverilme tarihine kadar;

- a) Kamuya yararlı bir işte ücretsiz olarak çalıştırılması,
- b) Bir konut veya bölgede denetim ve gözetim altında bulundurulması,
- c) Belirlenen yer veya bölgelere gitmemesi,
- d) Belirlenen programlara katılması,

yükümlülüklerinden bir veya birden fazlasına tabi tutulmasına, denetimli serbestlik müdürlüğünce karar verilir. Hükümlünün risk ve ihtiyaçları dikkate alınarak yükümlülükleri değiştirilebilir.

(6) Hükümlünün;

a) Ceza infaz kurumundan ayrıldıktan sonra, talebinde belirttiği denetimli serbestlik müdürlüğüne üç gün içinde müracaat etmemesi,

b) Hakkında belirlenen yükümlülüklerle, denetimli serbestlik müdürlüğünün hazırladığı denetim ve iyileştirme programına, denetimli serbestlik görevlilerinin bu kapsamdaki uyarı ve önerileriyle hakkında hazırlanan denetim planına uymamakta ısrar etmesi,

c) Ceza infaz kurumuna geri dönmek istemesi, hâlinde, denetimli serbestlik müdürlüğünün talebi üzerine, koşullu salıverilme tarihine kadar olan cezasının infazı için kapalı ceza infaz kurumuna gönderilmesine, infaz hâkimi tarafından karar verilir.

(7) Hükümlü hakkında;

a) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 9/4/2014 tarihli ve E.: 2014/14, K.: 2014/77 sayılı Kararı ile.)

b) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 26/12/2013 tarihli ve E.: 2013/33, K.: 2013/69 sayılı Kararı ile.)

c) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 26/12/2013 tarihli ve E.: 2013/33, K.: 2013/69 sayılı Kararı ile.)

(İptal birinci ve ikinci cümle: Anayasa Mahkemesi'nin 9/4/2014 tarihli ve E.: 2014/14, K.: 2014/77 sayılı Kararı ile.)

(8) Denetimli serbestlik müdürlüğüne müracaat etmesi gereken sürenin bitiminden itibaren iki gün geçmiş olmasına karşın müracaat etmeyenler ile kapalı ceza infaz kurumuna iade kararı verilmesine rağmen iki gün içinde en yakın Cumhuriyet başsavcılığına teslim olmayan hükümlüler hakkında, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 292 nci ve 293 üncü maddelerinde yazılı hükümler uygulanır.

(9) Yükümlülüklerin gereklerine ve denetim planına uygun davranan hükümlünün koşullu salıverilmesi hakkında denetimli serbestlik müdürlüğü tarafından hazırlanan gerekçeli rapor, 107 nci ve 108 inci maddeler uyarınca işlem yapılmak üzere ilgili mahkemeye gönderilir.

(10) Denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezaların infazına ilişkin esas ve usuller yönetmelikle düzenlenir."

Aynı Kanunun "Koşullu Salıverilme" başlıklı 107'inci maddesinde;

"(1) Koşullu salıverilmeden yararlanabilmek için mahkûmun kurumdaki infaz süresini iyi hâlli olarak geçirmesi gerekir.

(2) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar yirmidört yılını, diğer süreli hapis cezalarına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının üçte ikisini infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler.

(3) Koşullu salıverilme için infaz kurumunda geçirilmesi gereken süre;
a) Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuzaltı,
b) Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuz,
c) Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuzaltı,
d) Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuz,

e) Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla yirmisekiz, Yıldır.
(4) Suç işlemek için örgüt kurmak veya yönetmek ya da örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenen suçtan dolayı mahkûmiyet hâlinde; ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuzaltı yılını, müebbet hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar otuz yılını, süreli hapis cezasına mahkûm edilmiş olanlar cezalarının dörtte üçünü infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler. Ancak, bu süreler;

a) Birden fazla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına veya ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde kırk,
b) Birden fazla müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde otuzdört,
c) Bir ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla kırk,
d) Bir müebbet hapis cezası ile süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuzdört,

e) Birden fazla süreli hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde en fazla otuziki, Yıldır. (Ek cümle: 22/7/2010 - 6008/9 md.) Bu fıkra hükümleri çocuklar hakkında uygulanmaz.

(5) Koşullu salıverilme süresinin hesaplanmasında, hükümlünün onbeş yaşını dolduruncaya kadar infaz kurumunda geçirdiği bir gün, iki gün olarak dikkate alınır.

(6) Koşullu salıverilen hükümlünün tâbi tutulacağı denetim süresi, yukarıdaki fıkralara göre infaz kurumunda geçirilmesi gereken sürenin yarısı kadardır. Ancak süreli hapislerde hakederek tahliye tarihini geçemez.

(7) Hükümlü, denetim süresinde, infaz kurumunda öğrendiği meslek veya sanatı icra etmek üzere, bir kamu kurumunda veya özel olarak aynı meslek veya sanatı icra eden bir başkasının gözetimi altında, ücret karşılığında çalıştırılabilir.

(8) Onsekiz yaşından küçük olan hükümlüler, denetim süresinde eğitimlerine, gerektiğinde barınma imkânı da bulunan bir kurumda devam ederler.

(9) Hâkim, denetim süresinde hükümlüye rehberlik edecek bir uzman kişiyi görevlendirebilir. Bu kişi, kötü alışkanlıklar edinebileceği çevrelerden uzak kalması ve sorumluluk bilinciyle iyi bir hayat sürmesini temin hususunda hükümlüye öğütte bulunur; eğitim gördüğü kurum yetkilileri veya yanında çalıştığı kişilerle görüşerek, istişarelerde bulunur; hükümlünün davranışları, sosyal uyumu ve sorumluluk bilincindeki gelişme hakkında üçer aylık sürelerle rapor düzenleyerek hâkime verir.

(10) Hâkim, koşullu salıverilen hükümlünün kişiliğini ve topluma uyumdaki başarısını göz önünde bulundurarak; denetim süresinin, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmadan veya herhangi bir yükümlülük belirlemeden geçirilmesine karar verebileceği gibi, denetimli serbestlik tedbiri uygulanmasını veya belirlenen yükümlülükleri denetim süresi içinde kaldırabilir.

(11) Bir hükümlünün koşullu salıverilmesi hakkında ceza infaz kurumu idaresi tarafından hazırlanan gerekçeli rapor, hükmü veren mahkemeye; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye; hüküm veya hükümlerden biri bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesine; hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemeye verilir. Mahkeme, bu raporu uygun bulursa

hükümlünün koşullu salıverilmesine dosya üzerinden karar verir. Mahkeme, raporu uygun bulmadığı takdirde gerekçesini kararında gösterir. Bu kararlara karşı itiraz yoluna gidilebilir.

(12) Koşullu salıverilen hükümlünün, denetim süresinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine yüklenen yükümlülüklerle, hâkimin uyarısına rağmen, uymamakta ısrar etmesi hâlinde koşullu salıverilme kararı geri alınır.

(13) Koşullu salıverilme kararının geri alınması hâlinde hükümlünün;

a) Sonraki suçu işlediği tarihten itibaren kalan cezasının aynen,

b) (Değişik: 25/5/2005-5351/8 md.) Yükümlülüklerine aykırı davranması hâlinde, bu yükümlülüklerle uymama tarihi ile hak ederek salıverilme tarihi arasındaki süreyi geçmemek koşuluyla takdir edilecek bir sürenin, Ceza infaz kurumunda çektirilmesine karar verilir. Koşullu salıverilme kararının geri alınmasından sonra aynı hükmün infazı ile ilgili bir daha koşullu salıverilme kararı verilmez.

(14) Denetim süresi yükümlülüklerle uygun ve iyi hâlli olarak geçirildiği takdirde, ceza infaz edilmiş sayılır.

(15) (Değişik: 20/7/2017-7035/25 md.) Hükümlü, geri kalan süre içinde işlediği kasıtlı bir suçtan dolayı hapis cezasına mahkûm edilirse ya da bağlı tutulduğu yükümlülükleri yerine getirmezse hükmü veren ilk derece mahkemesi, cezaların toplandığı hâller ile hükmün bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmiş olması hâlinde ise 101 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ilk derece mahkemesi tarafından koşullu salıverilme kararının geri alınmasına dosya üzerinden karar verilir. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır.

(16) 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun İkinci Kitap, Dördüncü Kısım, "Devletin Güvenliğine Karşı Suçlar" başlıklı Dördüncü Bölüm, "Anayasal Düzene ve Bu Düzenin İşleyişine Karşı Suçlar" başlıklı Beşinci Bölüm, "Milli Savunmaya Karşı Suçlar" başlıklı Altıncı Bölüm altında yer alan suçlardan birinin bir örgütün faaliyeti çerçevesinde işlenmesi dolayısıyla ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, koşullu salıverilme hükümleri uygulanmaz."

hükümlerine yer verilmiştir.

İnfaz Kanunu'nun 107'nci maddesinde düzenlenmiş olan koşullu salıvermede denetim altına alma; mahkeme tarafından koşullu salıverilmesine karar verilen hükümlü hakkında, salıverme sonrası hükmedilen denetim süresi içerisinde tedbir veya yükümlülük uygulanmasına karar verilmesidir. Mahkemelerce, koşullu salıverilen hükümlüler hakkında bir başkasının gözetimi altında çalışmaya, eğitim kurumuna devam etmeye, rehberlik çalışmalarına katılmaya ilişkin yükümlülükler belirlenebilir. İnfaz Kanunu'nun iş arama izni başlıklı 96'nci maddesinde yer alan düzenleme, koşullu salıverilmelerine bir ay kalmış hükümlülerin olağan yaşantılarına döndüklerinde uyum sorunu ile karşılaşmamaları için tahliyeleri sonrası bir iş sahibi olmalarını kolaylaştırmak üzere düzenlenmiştir. Koşullu salıverilen hükümlünün hakkında belirlenmiş olan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile ilgili olmayan izin hakkı, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi süreci dışında hükümlünün geçimini sağlayacağı bir iş edinmesinin kolaylaştırılmasına yönelik bir düzenlemedir.

İnfaz Kanunu'nun 105/A maddesinde düzenlenmiş bulunan denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezaların infazı ile hükümlüler; koşullu salıverilmelerine bir yıl ve daha az süre kala iyi halli olmaları koşulu ile dış dünyaya uyumlarını sağlamak, aileleriyle bağlarını sürdürmelerini ve güçlendirmelerini temin etmek amacıyla, cezanın koşullu salıverilme tarihine kadar olan kısmını denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle yerine getirmektedirler. Bu süreçte de hükümlüler Kanun'un hükmettiği yükümlülükler altındadırlar. Bu yükümlülüklerden bir tanesi de hükümlülerin denetimli serbestlik altında bulundukları sürenin üçte birini kamuya yararlı bir işte ücretsiz olarak çalışarak geçirmeleridir. Ancak, bu infaz rejiminin temel amacının hükümlülerin dış dünyaya

uyumlarını sağlamak olması sebebiyle kamuya yararlı bir işte çalıştırılan yükümlünün bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştığını veya kendi işini kurduğunu ve işlettiğini belgelendirmesi durumunda ilgili yükümlülüğün yerine getirilmesi durdurulmaktadır. Bu infaz uygulamasında da amaç yükümlünün geçimini sağlayacak bir iş sahibi olmasının desteklenmesidir.

Bu itibarla; Mevcut kanuni düzenlemeler kapsamında hükümlülerin gerek Kanun'un 105/A maddesi kapsamında gerekse aynı Kanun'un 107'nci maddesi kapsamında cezalarının yasada öngörülen kısmını infaz kurumunda tamamlayarak tahliye edildikleri, anılan infaz süreçleri içerisinde bulunan hükümlülerin artık eski hükümlü statüsüne sahip oldukları, bu yükümlülerin haklarında aksi yönde hükmedilmiş bir mahkeme kararı olmaması ve İnfaz Kanunu'nun 105/A ve 107'nci maddeleri kapsamında belirlenmiş yükümlülük ya da yükümlülüklerini aksatmadan yerine getirdikleri sürece kamuda ya da özel sektörde çalışmalarına bir engel bulunmadığı değerlendirilmekle birlikte, hususun; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri dikkate alınarak kişinin bağlı bulunduğu kurum tarafından değerlendirilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

Enis Yavuz YILDIRIM

Hâkim

Bakan a.

Genel Müdür

 e-imzalıdır

